

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

14. detsember 2017*

Eelotsusetaotlus – Ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused – Ühtlustatud standard EN 1090-1:2009+A1:2011 – Euroopa Standardikomitee (CEN) poolt Euroopa Komisjoni mandaadi alusel vastu võetud normi kohaldamisala kindlaksmääramise kriteeriumid – Betooni sisse enne selle kõvastumist paigaldamiseks mõeldud ankrud, mida kasutatakse väliskooriku ja müüritise riputuskonsoolide kinnitamiseks ehitise karkassi külge

Kohtuasjas C-630/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Helsingin hallinto-oikeuse (Helsinki halduskohus, Soome) 1. detsembri 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. detsembril 2016, menetluses, mille algatas

Anstar Oy

menetluses osales

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes),

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president J. Malenovský, kohtunikud D. Šváby (ettekandja) ja M. Vilaras,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik R. Šereš,

arvestades kirjalikku menetlust ja 27. septembri 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), esindajad: P. Kulmala ja K. Siponen,
- Soome valitsus, esindaja: S. Hartikainen,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Zavvos, P. Aalto ja M. Huttunen,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: soome.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrust (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT 2011, L 88, lk 5) ning ühtlustatud standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 „Teras- ja alumiiniumkonstruktsioonide valmistamine – Osa 1: Kandelementide vastavushindamine“ (edaspidi „standard EN 1090-1:2009+A1:2011“).
- 2 Eelotsusetaotlus on esitatud menetluses, mille Helsingin hallinto-oikeuses (Helsingi halduskohus, Soome) algatas Soome õiguse alusel asutatud äriühing Anstar Oy ning mis käsitleb Turvallisus- ja kemikaalivirasto (Tukes) (ohutus- ja kemikaaliamet, Soome) (edaspidi „amet“) otsust, millega sisuliselt keelati Anstaril standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 alusel CE-märgise kasutamine nelja tootekategooria jaoks, mida Anstar toodab.

Õigusraamistik

Määrus nr 305/2011

- 3 Määruse nr 305/2011 põhjenduste 6 ja 10 kohaselt on selle määruse eesmärk kõrvaldada ehitustoodete toimivuse hindamiseks ühtlustatud tehniliste kirjelduste kehtestamisega tehnilised kaubandustõkked ehitustoodete valdkonnas, et tõhustada nende vaba liikumist siseturul.
- 4 Määruse nr 305/2011 artikkel 2 „Mõisted“ kohaselt kasutatakse määruses järgmisi mõisteid:

„10) „ühtlustatud tehnilised kirjeldused“ – ühtlustatud standardid ja Euroopa hindamisdokumendid;

11) „ühtlustatud standard“ – standard, mille on komisjoni taotluse alusel vastu võtnud [Euroopa parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta] direktiivi 98/34/EÜ[, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337) I lisas loetletud Euroopa standardiorgan vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 6

[...]“.

- 5 Selle määruse artikli 4, mis käsitleb toimevõime deklaratsiooni, lõige 1 sätestab:

„Kui ehitustoodet on hõlmatud ühtlustatud standardiga või on vastavuses selle kohta välja antud Euroopa tehnilise hinnanguga, koostab tootja sellise toote turule laskmisel toimevõime deklaratsiooni.“

- 6 Sama määruse artikli 17, mis käsitleb ühtlustatud standardeid, lõiked 1, 3 ja 5 on järgmised:

„1. Direktiivi 98/34/EÜ I lisas loetletud Euroopa standardiorganid kehtestavad ühtlustatud standardid taotluse alusel (edaspidi „volitused“), mille komisjon on esitanud kõnealuse direktiivi artikli 6 kohaselt ja pärast konsulteerimist käesoleva määruse artiklis 64 osutatud alalise ehituskomiteega (edaspidi „alaline ehituskomitee“).

[...]

3. Ühtlustatud standarditega nähakse ette ehitustoodete toimivuse hindamismeetodid ja -kriteeriumid seoses nende põhiomadustega.

Ühtlustatud standardis osutatakse selle standardiga hõlmataivate toodete kavandatud kasutusotstarbele, kui nii on asjakohase volitusega ette nähtud.

Ühtlustatud standardites nähakse vajaduse korral, ja ilma et see kahjustaks tulemuste täpsust, usaldusväärsust või püsivust, ette meetodid, mida kasutatakse ehitustoodete toimivuse hindamiseks seoses nende põhiomadustega ning mis on katsetamisest vähem koormavad.

[...]

5. Komisjon hindab Euroopa standardiorganite kehtestatud ühtlustatud standardite kooskõla asjakohaste volitustega.

Komisjon avaldab asjakohastele volitustele vastavate ühtlustatud standardite viidete loetelu Euroopa Liidu Teatajas.“

- 7 Kõnealuse määruse artikkel 19, mis käsitleb Euroopa hindamisdokumenti, näeb eeskätt ette järgmist:

„1. Pärast tootjalt Euroopa tehnilise hindamise taotluse saamist koostab tehnilise hindamise asutuste organisatsioon Euroopa hindamisdokumendi ja võtab selle vastu iga ehitustoote kohta, mis on ühtlustatud standardiga hõlmamata või täielikult hõlmamata, mille toimivust ei saa põhiomaduste osas olemasoleva ühtlustatud standardi alusel tervikuna hinnata, sest muu hulgas:

- a) toode ei kuulu ühegi olemasoleva ühtlustatud standardi kohaldamisalasse;
- b) vähemalt ühe kõnealuse toote põhiomaduse puhul ei ole ühtlustatud standardiga ettenähtud hindamismeetod asjakohane või
- c) ühtlustatud standard ei näe ette ühtki hindamismeetodit, mis oleks seotud vähemalt ühe kõnealuse toote põhiomadusega.“

- 8 Määruse nr 305/2011 artikkel 21, mis käsitleb tehnilise hindamise asutuse kohustusi Euroopa tehnilise hindamise taotluse saamisel, näeb ette eelkõige järgmist:

„1. Tehnilise hindamise asutus, kes saab taotluse ehitustootetele Euroopa tehnilise hinnangu andmiseks, teatab tootjale, kui ehitustoodete on järgmisel viisil ühtlustatud tehnilise kirjeldusega täielikult või osaliselt hõlmatud:

- a) kui toode on ühtlustatud standardiga täielikult hõlmatud, teatab tehnilise hindamise asutus tootjale, et vastavalt artikli 19 lõikele 1 ei saa sellele Euroopa tehnilist hinnangut anda;
- b) kui toode on täielikult hõlmatud Euroopa hindamisdokumendiga, teatab tehnilise hindamise asutus tootjale, et sellist hindamisdokumenti kasutatakse antava Euroopa tehnilise hinnangu alusena;
- c) kui toode ei ole kas täielikult või osaliselt hõlmatud ühtlustatud tehnilise kirjeldusega, kohaldab tehnilise hindamise asutus menetlust, mis on sätestatud II lisas või mis on kehtestatud vastavalt artikli 19 lõikele 3.“

- 9 Määruse artikkel 59 „Vormiline mittevastavus“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Ilma et see piiraks artikli 56 kohaldamist, nõuab liikmesriik asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse lõpetamist pärast seda, kui ta on avastanud ühe järgmisest:

- a) CE-märgis on kinnitatud artiklit 8 või 9 rikkudes;

- b) CE-märgis on kinnitamata, kui seda nõutakse artikli 8 lõike 2 kohaselt;
- c) ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, ei ole koostatud toimivusdeklaratsiooni, kui seda nõutakse artikli 4 kohaselt;
- d) toimivusdeklaratsiooni ei ole koostatud artiklite 4, 6 ja 7 kohaselt;
- e) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav või on puudulik.

2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata, võtab liikmesriik asjakohaseid meetmeid ehitustoote turul kättesaadavaks tegemise piiramiseks või keelamiseks või tagab, et see oleks turult kõrvaldatud või tagasi võetud.“

Standard EN 1090-1:2009+A1:2011

- 10 Standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 algselt standardi EN 1090-1:2009 kujul kiitis Euroopa Standardikomitee (edaspidi „CEN“) heaks 15. juunil 2008, tuginedes 21. detsembri 1988. aasta direktiivile 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 12; ELT eriväljaanne 13/09; lk 296) alusel komisjoni poolt 11. märtsil 1998 antud standardimisvolitusele (M 120 – CEN/CENELEC-ile antud volitus metallkonstruktsioonide ja tarvikute ühtlustatud standarditega seotud standardimistöö teostamiseks, edaspidi „standardimisvolitus M 120“).
- 11 Standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 viide „EN 1090-1:2009“ avaldati 17. detsembri 2010. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT 2010, C 344, lk 1).
- 12 Pärast seda, kui CEN oli 3. oktoobril 2011 vastu võtnud 1. paranduse, avaldati standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 viide uuesti 19. juuni 2012. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT 2012, C 176, lk 1)
- 13 Selle standardi punktis 1, mis täpsustab standardi kohaldamisala, on öeldud:

„Käesolev Euroopa standard määratleb ehitustoodetena turustatud konstruktiivsete teras- ja alumiiniumkomponentide funktsionaalseid omadusi käsitleva vastavushindamise nõude[d]. Vastavushindamine hõlmab valmistamise põhjal määratletavaid omadusi ja asjakohaseid projekteeritud omadusi.

See Euroopa standard sisaldab ka terasest ja betoonist komposiitkonstruktsioonide teraskomponentide vastavushindamise nõudeid.

[...]

See Euroopa standard ei käsitle ripplagede, raudteerööbaste ja -liiprite kinnitusdetailide vastavushindamist.

[...]“.

- 14 Standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 alapunktis 3.1.9 on „konstruktiivsed komponendid“ määratletud järgmiselt:

„komponendid, mida kasutatakse ehitistel koormusi kandvate elementidena ja mis on projekteeritud tagama ehitiste mehaanilist kandevõimet/stabiilsust ja/või tulepüsivust, nende omaduste säilimi[s]e ja kasutatavuse aspektid kaasa arvatud; neid võib kasutada eraldi, nagu on tarnitud, või ühendatuna ehitusobjektiga“.

- 15 Selle standardi punkti 4.5 „Konstruktiivseid omadused“ alapunkt 4.5.1 „Üldist“ näeb eelkõige ette järgmist:

„Selles [...] standardis hõlmatud konstruktiivsed omadused on seotud kandevõime, [kasutusaja piiresse jääva deformatsiooni,] väsimustugevuse ja tulepüsivusega.“

Ühtlustatud standard EN 845-1:2013

- 16 Ühtlustatud standardi EN 845-1:2013 „Müüritarvikute spetsifikatsioon. - Osa 1: Müüriankrud, tõmbelindid, talakingad ja konsolidid“ (edaspidi „standard EN 845-1:2013“) kiitis CEN heaks direktiivi 89/106 alusel komisjoni poolt 28. mail 1997 antud standardimisvolitusele (M 116 – CEN/CENELEC-ile antud volitus müüritarvikute ühtlustatud standarditega seotud standardimistöö teostamiseks, edaspidi „standardimisvolitus M 116“).

- 17 Standardi EN 845-1:2013 viited avaldati 13. veebruari 2015. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT 2015, C 54, lk 80).

- 18 Standardi EN 845-1:2013 punktis 1 „Käsitlusala“ on öeldud:

„See [...] standard esitab nõuded müüriankrutele, tõmbelintidele, kingadele ja konsolididele, mida kasutatakse müüritisesisestest ühendustes ja müüritise ühendamiseks rajatiste ja hoonete teiste osadega, kaasa arvatud seinad, põrandad, talad ja postid. „Juhul, kui ankruvõlli või kinnitid on tarnitud või spetsifitseeritud kui müüritarvikute osad, rakenduvad toimivusnõudeid sisaldavad nõuded tootele kui tervikule.“

See [...] standard ei rakendu:

- a) ankruvõllidele ja kinnititele, mis ei ole müüritarvikute osad;
- b) seinte varingusirmidele;

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 19 Ameti 18. veebruari 2014. aasta otsusega kohustati määruse nr 305/2011 artikli 59 alusel Anstari hiljemalt 4. märtsil 2014 lõpetama nelja kategooriasse kuuluvate toodete tarnimise ja müügi standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 alusel CE-märgisega varustatuna ning määruse nr 305/2011 artikli 4 alusel toimivusdeklaratsiooni kasutamise seoses kõigi nimetatud nelja tootekategooriaga (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

- 20 Selles otsuses oli nelja asjaomaste toodete kategooriat kirjeldatud järgmiselt:
- „1. Riputussüsteemide tooted, mida kasutatakse väliskooriku ja müüritise riputuskonsoolide kinnitamiseks ehitise karkassi külge; [...]
 2. Ankrupoldid [...];
Tarilapid ja standardsed terasdetailid [...];
Fermiliited; [...]
 3. Posti- ja seinakingad; [...]
 4. Rõduplaadi ankurdusdetailid“.
- 21 Selles otsuses oli öeldud, et need tootekategooriaid ei ole standardimisvolituses M 120 mainitud ning seega ei kuulu need ühtlustatud standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 kohaldamisalasse.
- 22 Ameti seisukoht oli, et ankrupoldid, tarilapid, standardsed terasdetailid, fermiliited ja postikingad, mis on mõeldud Anstari toodetega identseks või analoogseks kasutusotstarbeks, on hõlmatud Euroopa tehniliste tunnustustega ETA-02/0006 ja ETA-04/0056. Kuna esiteks on need direktiivi 89/106 alusel antud tunnustused, mis vastavad määruse nr 305/2011 artikli 19 lõike 1 tähenduses Euroopa hindamisdokumentidele, endiselt kehtivad ja teiseks saab sellise tunnustuse või dokumendi anda ainult tootele, mida ei ole standardiga hõlmatud või ei ole hõlmatud täielikult, siis ei saa standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 kohaldada.
- 23 Mis puutub riputussüsteemide toodetesse, mida kasutatakse väliskooriku ja müüritise riputuskonsoolide kinnitamiseks ehitise karkassi külge, siis need kuuluvad standardimisvolituse M 116 kohaldamisalasse. Seega on amet seisukohal, et CE-märgise kasutamine nende riputussüsteemide puhul on põhjendatud ainult siis, kui järgitud on standardimisvolituse M 116 alusel välja töötatud standardit.
- 24 Kuna Anstar oli seisukohal, et tema valmistatud tooted kuuluvad standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 ja standardimisvolituse M 120 kohaldamisalasse, siis esitas ta eelotsusetaotluse esitanud kohtule Helsingi hallinto-oikeus (Helsinki halduskohus, Soome) kaebuse vaidlustatud otsuse tühistamise nõudes.
- 25 Selles kaebuses väitis Anstar, et vaidlustatud otsuses nimetatud tootekategooriad ei ole hõlmatud ei standardiga EN 845-1:2013 ega Euroopa tehniliste tunnustustega ETA-02/0006 ja ETA-04/0056.
- 26 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõdes, et standardimisvolituse M 120 ja standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 kohaldamisala kirjeldus on lai ja üldsõnaline, mis ei välista tingimata Anstari valmistatavaid tooteid või vähemalt kõiki neid tema valmistatavaid tooteid, mida käsitleb vaidlusalune otsus, tingimusel, et neid kasutatakse vastavalt määruse nr 305/2011 artiklis 4 ette nähtud toimevõime deklaratsioonile.
- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siiski, et sama järelduse võiks teha ka standardimisvolituse M 116 ja standardi EN 845-1:2013 kohaldamisala kohta. Samas ei saa Anstari valmistatud tooted nimetatud standardimisvolituse ja standardi kohaldamisalasse kuulumise korral olla hõlmatud standardimisvolituse M 120 ja standardiga EN 1090-1:2009+A1:2011.
- 28 Lõpetuseks ei välista eelotsusetaotluse esitanud kohus võimalust, et kõik Anstari valmistatud tooted või osa neist on hõlmatud Euroopa tehniliste tunnustustega ETA-02/0006 ja ETA-04/0056.

- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tuleb Euroopa Kohtult taotleda eelotsust, kuna näib, et standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 kohaldamisala tõlgendatakse liikmesriikides erinevalt. Sellised lahknevused võivad mõjutada ehitustoodete vaba liikumist ja seega takistada määruse nr 305/2011 mõne eesmärgi ning eeskätt selle põhjendustes 6 ja 10 nimetatud eesmärkide saavutamist.
- 30 Neil asjaoludel otsustas Helsingin hallinto-oikeus (Helsinki halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas standardimisvolitust M 120 ja selle alusel kinnitatud [...] standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 tuleb tõlgendada nii, et [vaidlustatud] otsuse punktides 1–4 nimetatud tooted, mis paigaldatakse betooni sisse enne selle kõvastumist (riputussüsteemide tooted, mida kasutatakse väliskooriku ja müüritise riputuskonsoolide kinnitamiseks ehitise karkassi külge ning teatavad ankrupoldid, tarilapid ja standardsed terasdetailid, fermiliited, posti- ja seinakingad ja rõduplaadi ankurdusdetailid) ei kuulu nende kohaldamisalasse?
2. Kas määrus nr 305/2011, asjaomased komisjoni standardimisvolitused ja liidu õigus üldiselt välistavad [ameti] tõlgenduse, et nimetatud tooted ei kuulu standardimisvolituse M 120 ja standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 kohaldamisalasse?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 31 Eelotsuse küsimustega, mida on kohane käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad sellised betooni sisse enne selle kõvastumist paigaldatavad tooted, mida käsitletakse põhikohtuasjas.
- 32 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et Euroopa Liidu Kohus on eelotsusemenetluses pädev tõlgendama sellist ühtlustatud standardit määruse nr 305/2011 artikli 2 punkti 11 tähenduses, mille viited on avaldatud Euroopa Liidu Teataja C-seerias (vt selle kohta kohtuotsus, 27.10.2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, punkt 47).
- 33 Siiski on juhul, kui Euroopa Kohtule on esitatud eelotsusetaotlus sellise ühtlustatud standardi tõlgendamise kohta, eelotsusetaotluse esitanud kohus see, kes peab Euroopa Kohtu esitatud tõlgenduse ning talle teada olevate faktiliste asjaolude põhjal kindlaks tegema selle toote suhtes kohalduva tehnilise standardi (vt analoogia alusel tariifse klassifitseerimise valdkonna kohtuotsused, 7.11.2002, Lohmann ja Medi Bayreuth, C-260/00–C-263/00, EU:C:2002:637, punkt 26, ja 28.4.2016, Oniors Bio, C-233/15, EU:C:2016:305, punkt 28).
- 34 Standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 tõlgendamiseks tuleb sellisel juhul esiteks tugineda selle standardi – koos lisadega – sisulisele kohaldamisalale.
- 35 Teiseks tuleb ühtlustatud standardit tõlgendada selle aluseks olevast standardimisvolitusest lähtudes. Nimelt näeb määruse nr 305/2011 artikli 17 lõige 1 ette, et direktiivi 98/34 I lisas loetletud Euroopa standardiorganid kehtestavad ühtlustatud standardid komisjoni esitatud taotluste alusel. Vastavalt selle määruse artikli 17 lõikele 5 hindab siiski komisjon Euroopa standardiorganite kehtestatud ühtlustatud standardi kooskõla standardimisvolitusega.
- 36 Järelikult ei saa ühtlustatud standardi kohaldamisala tõlgendada laiemana kui selle aluseks olev standardimisvolitus.
- 37 Käesoleval juhul tuleb standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 tõlgendada standardimisvolitusest M 120 lähtudes.

- 38 Kolmandaks tuleb siis, kui toode võib kuuluda mitme ühtlustatud tehnilise kirjelduse kohaldamisalasse – millise juhuga on tegemist põhikohtuasjas – kõigepealt kontrollida, kas varasem standard võib olla hilisema standardiga tühistatud.
- 39 Olgu öeldud, et vastavalt määruse nr 305/2011 artikli 17 lõike 5 kolmanda lõigu punktile a esitatakse Euroopa Liidu Teatajas avaldatud, vastavate standardimisvolitustega kooskõlas olevate ühtlustatud standardite loetelus olevas igas ühtlustatud standardis viide „asendatud ühtlustatud tehnilistele kirjeldustele“, milleks vastavalt selle määruse artikli 2 punktile 10 võib olla nii ühtlustatud standard kui ka Euroopa hindamisdokument.
- 40 Kui ühtlustatud standardis ei ole otsesõnu märgitud, et selle eesmärk on teise standardi või ühe või mitme Euroopa hindamisdokumendi asendamine, siis on järelikult need ühtlustatud tehnilised kirjeldused kehtivad ja kujutavad endast erinormistikku. Vastavalt määruse nr 305/2011 artikli 19 lõikele 1 saab nimelt Euroopa hindamisdokumendi koostada ainult ühtlustatud standardiga hõlmamata või täielikult hõlmamata ehitustoote jaoks, mille toimivust ei saa põhiomaduste osas olemasoleva ühtlustatud standardi alusel tervikuna hinnata.
- 41 Määruse nr 305/2011 artikli 19 lõike 1 sellist tõlgendust toetab ka selle määruse artikli 21 lõike 1 punkt a, mille kohaselt tehnilise hindamise asutus, kes saab taotluse Euroopa tehnilise hinnangu andmiseks ehitustootele, mis on ühtlustatud standardiga täielikult hõlmatud, teatab tootjale, et vastavalt artikli 19 lõikele 1 ei saa sellele Euroopa tehnilist hinnangut anda.
- 42 Kuigi vastab tõele, et Euroopa hindamisdokumendi määruse nr 305/2011 artikli 19 lõike 1 tähenduses ja Euroopa tehnilise tunnustuse direktiivi 89/106, mis eelnimetatud määrusega kehtetuks tunnistati, artikli 8 tähenduses saab koostada ainult sellise ehitustoote jaoks, mis ei ole või ei ole täielikult hõlmatud ühtlustatud standardiga, on vastavalt käesoleva otsuse punktis 32 öeldule siiski nii, et sellise standardi tõlgendamine on lõppastmes ikkagi Euroopa Kohtu, mitte sellise dokumendi või standardi koostaja pädevuses. Seega võib Euroopa Kohus siis, kui ta peab tõlgendama ühtlustatud standardit, ühe asjaoluna teiste seas arvesse võtta Euroopa hindamisdokumendi või Euroopa tehnilist tunnustust tõendina selle kohta, et nendega hõlmatud tooted ja samuti analoogsed tooted ei ole hõlmatud ühegi ühtlustatud standardiga, ilma et see asjaolu oleks otsustavaks, ning see ei takista Euroopa Kohut olukorrast sõltuvalt otsustama ühtlustatud standardi sellise tõlgenduse kasuks, mis erineb selle dokumendi või selle tunnustuse autori omast.
- 43 Kuigi käesoleval juhul on eelotsusetaotluse esitanud kohus eelotsusetaotluses maininud Euroopa tehnilisi tunnustusi ETA-02/0006 ja ETA-04/0056, puuduvad need siiski Euroopa Kohtule esitatud toimikust, mistõttu ühtlustatud standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 tõlgendamisel Euroopa Kohus neid arvesse võtta ei saa.
- 44 Mis neljandaks puutub suunistesse, mida avaldavad riikide ja rahvusvahelised standardiasutused, siis vaatamata sellele, et nende dokumentide eesmärk on täpsustada asjaomaste ühtlustatud standardite kohaldamisala, mille viited avaldab komisjon, ei saa neid siiski käsitada liidu õiguskorra raames õiguslikult siduvate aktidena. Järelikult ei mõjuta need dokumendid ühtlustatud standardi tõlgendamist ega ole siduvad ka liikmesriigi kohtutele, kuigi võivad selle standardi rakendamisel osutada kasulikuks juhtnööriks.
- 45 Mis käesoleval juhul puutub vaidlustatud otsuses nimetatud toodetesse, siis nähtub kõigepealt standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 punktist 1, milles on täpsustatud selle standardi „käsitusala“, et see ühtlustatud standard määratleb esiteks ehitustoodetena turustatud konstruktiivsete teras- ja alumiiniumkomponentide funktsionaalseid omadusi käsitleva vastavushindamise nõuded ja teiseks terasest ja betoonist komposiitkonstruktsioonide teraskomponentide vastavushindamise nõuded.

- 46 Lisaks sellele on selle standardi punktis 3.1.9 öeldud, et „konstruktiivsed komponendid“ on komponendid, mida kasutatakse ehitistel koormusi kandvate elementidena ja mis on projekteeritud tagama ehitiste mehaanilist kandevõimet/stabiilsust ja/või tulepüsivust.
- 47 Peale selle on standardi EN 1090-1:2009+A1:2011 punktis 4.5.1 täpsustatud, et selle standardiga hõlmatud komponendi konstruktiivsed omadused on seotud eeskätt selle kandevõimega.
- 48 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et standard EN 1090-1:2009+A1:2011 on mõeldud kohaldamiseks konstruktiivse funktsiooniga ehitustoodete suhtes, see tähendab toodete suhtes, mille ehitisest puudumine vähendaks vahetult selle püsivust. Kandeelementi funktsioon ehitise kui terviku konstruktsioonis peab seega olema olulise tähtsusega.
- 49 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastata, et standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad sellised betooni sisse enne selle kõvastumist paigaldatavad tooted, mida käsitletakse põhikohtuasjas, juhul kui nende ehitisest puudumine vähendaks vahetult selle püsivust.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Standardit EN 1090-1:2009+A1:2011 „Teras- ja alumiiniumkonstruktsioonide valmistamine – Osa 1: Kandeelementide vastavushindamine“ tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisalasse kuuluvad sellised betooni sisse enne selle kõvastumist paigaldatavad tooted, mida käsitletakse põhikohtuasjas, juhul kui nende ehitisest puudumine vähendaks vahetult selle püsivust.

Allkirjad